

на головку розпилювача упродовж 1–2 сек. Дану обробку проводили 1 раз на день упродовж 10–15 днів, до клінічного одужання тварин, які підтверджували проведенням мікроскопічного дослідження зіскрібків шкіри.

Серед засобів місцевої дії особливої уваги заслуговує лікарський препарат – дермікоцид, що застосовується для лікування бактеріальних та грибкових бактеріальних хвороб шкіри, а також волосся. Переваги даного препарату полягають у можливості його використання поряд із вакцинами – “Полівак ТМ”. До його складу входить гризеофульвін, що володіє досить вираженою антифунгіцидною дією на різноманітні види дерматофітів, у тому числі роду *Microsporum* та *Trichophyton*. Дія гризеофульвіну характеризується пригніченням реплікації ДНК та клітинного ділення, що у свою чергу призводить до морфологічних змін гіфів у гриба (посилена гілястість, скручування). До складу дермікоциду входять і допоміжні компоненти, що покращують процес проникнення гризеофульвіну у клітини, знижують алергію та подразнюючу дію.

Препарат використовують 2–3 рази із інтервалом 5 днів внутрішньом’язово у ділянці стегна в слідуючих дозах: дорослим собакам великих та середніх порід – 1,5–2,0 см³; дорослим собакам дрібних порід – 0,5 см³; дорослим котам – 1,0–1,5 см³; цуценятам собак й котенятам – 0,2–0,5 см³.

Специфічними засобами профілактики даних захворювань є застосування вакцин. Висока ефективність даних засобів була доведена на прикладі препарату – “Полівак ТМ” та вакцини “Вакдерм”, які застосовували, як з лікувальною, так і з профілактичною метою. Дані препарати викликають швидку елімінацію збудника із поверхні шкіри, імунобіологічну перебудову організму, що сприяє попередженню контамінації навколишнього середовища та зараження тварин і людей спорами грибів.

Для викорінення дерматофітозів тварин слід розірвати епізоотичний ланцюг, що є складним процесом із-за неможливості людини повною мірою контролювати дику фауну. Однак, викорінення дерматофітозів тварин може стати реальним лише за одночасного проведення профілактичних заходів у всіх регіонах України.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Головина Н.П., Колодєєв Ч.Б. Роль возбудителів дерматофітозов при дерматитах собак и кошек. Ветеринария. 1999. № 1. С. 51–54.
2. Инфекционные болезни животных / Б.Ф. Бессарабов и др.; под ред. А.А. Сидорчука. М.: Колос, 2007. 671 с.
3. Устинцева Ю. Некоторые эпизоотологические, клинические и лечебно-профилактические аспекты дерматофитозов мелких животных. Ветеринария с-х животных. 2008. № 6. С. 76–77.
4. Поляков И.Д., Иванова Л.Г. Дерматомикозы собак и кошек, иммунитет, специфическое лечение и профилактика. Ветеринария с-х животных. 2007. № 8. С. 75–76.
5. Харченко С.М., Башта О.В., Волощук Н.М. Сучасні методи лабораторної діагностики мікозів. Лабораторна діагностика. 2011. № 1. С. 30–32.
6. Efficacy of pre – treatment with lufenuron for the prevention of *Microsporum canis* infection in a feline direct topical challenge model/К.А. Moriello et al. Vet. Derm. 2004. Vol. 15. P. 357–362.

УДК:619:616.981.48:636.2

ПУКАС А.М., магістрант

Науковий керівник – ДОВГАЛЬ О.В., канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

tezy.vet@btsau.edu.ua

ЕПІЗООТОЛОГІЯ, ДІАГНОСТИКА ТА ЗАХОДИ БОРОТЬБИ З КОЛІБАКТЕРІОЗОМ ТЕЛЯТ В ПП ШЕМЧУК О.І. с. КАЛЬНІВЦІ КІЦМАНСЬКОГО РАЙОНУ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Вивчено епізоотична ситуація щодо колібактеріозу великої рогатої худоби в господарстві, проведено аналіз заходів щодо оздоровлення господарства від колібактеріозу та впровадження у роботу господарства найефективнішої та найдоступнішої схеми лікування.

Ключові слова: колібактеріоз, схеми лікування, протиепізоотичні заходи, вакцинопрофілактика.

Наявність шлунково-кишкових інфекцій серед новонароджених телят є одним з найскладніших питань сучасної ветеринарної медицини. Значної актуальності воно набирає через те, що інфекції є широко розповсюдженими, з високим рівнем захворюваності та летальності тварин, що призводить до значних економічних збитків. При розробці заходів по боротьбі з такими хворобами виникає ряд труднощів, зокрема їх пов'язують з тим, що захворювання є поліетіологічними, а також існують інші фактори сприяння розвитку та посилення перебігу захворювання.

Ешерихії - інфекційні агенти, яких асоціюють з діареєю та наявністю екстраінтестинальної запальної патології. Під час проведення характеристики групи збудників кишкових ешерихіозів необхідно вказати на те, що вона є неоднорідною, адже сюди входять різні підгрупи ешерихій: ентероінвазивна, ентеротоксигенна, ентеропатогенна, ентерогемарагічна підгрупа та інші [4,23,28].

Господарство за усіма ознаками можна вважати неблагополучним щодо колібактеріозу телят. Для того, щоб з'ясувати такий стан речей нами було проаналізовано захворюваність тварин, умови утримання та годівлю різних вікових груп. Окрім цього проведено ряд патолого-анатомічних та бактеріологічних досліджень відібраного матеріалу та біохімічних досліджень проб крові.

Головне джерело збудника інфекції - тварини, які захворіли або вже перехворіли на колібактеріоз, телята можуть заразитися від корів-матерів, які мають патогенні типи ешерихій колі. Здебільшого зараження відбувається зарахунок кормів, води, молозива, рук чи спеодягу тваринників, а також предметів, які забруднюються у фекалії та сечу хворої тварини.

У більшості випадків зараження відбувається аліментарно, аерогенно, за допомогою слизових оболонок, у деяких випадках виділяють внутрішньоутробний шлях зараження.

Найбільшого прояву захворювання набуває у період стійлового утримання через скупчення великої кількості тварин на одній території, а також під час масового розтелу, коли приміщення можуть бути досить інфікованими. Окрім цього важливу роль відіграє і те, що часто порушуються зоотехнічні та санітарно-гігієнічні норми утримання та годівлі нетелів, корів, які є тільними, чи телят, які щойно народилися.

Згідно статистичними даними: станом на 2021 рік показники кількості захворілих телят на колібактеріоз склав – 8,2 %, померло – 18,1%. Різновікові групи мали різні показники захворюваності від 1,5 до 16 %, померло тварин – від 9% до 21,9%.

Таблиця 1 – Показники захворюваності та летальності телят, що захворіли колібактеріозом, в ПП Шемчук О.І. залежно від вікової групи.

Група телят	2021р.				
	Загальна кількість поголів'я, гол.	Хворих, гол.	% захворілих	Загибло, гол.	% летального завершення
Старші 6-ти міс.	207	3	1,5	0	0
Від 3 до 6 міс.	210	11	5,2	1	9
Від 0 до 3 міс.	256	41	16	9	21,9

Всього	673	55	8,2	10	18,1
--------	-----	----	-----	----	------

При лікуванні телят, що захворіли, основна увага приділялася можливості зменшити умовно патогенну мікрофлору у межах шлунково-кишкового тракту на нормальний перебіг харчо-травлення, водно-сольовий обмін, а також попередити інтоксикацію і підвищити захисні сили організму.

З огляду на проведені дослідження чутливості *E.coli* до антибіотиків було впроваджено відповідні препарати якості заходів боротьби та профілактики колібактеріозу телят на господарстві.

Для хворих тварин використовувався гентаміцин з розрахунком 1,5 – 2 мг/кг ваги двічі на добу. Окрім цього призначалася 12-ти годинна голодна дієта, протягом якої молозиво замінювали на випоювання фізіологічного розчину кухонної солі з трав'яного відвару (з ромашки, дерев'яної полини).

До одного з найважливіших методів профілактики колібактеріозу на території неблагополучного господарства зараховують проведення імунізації серед тільних корів і нетелів. Таку імунізацію було проведено дваразі згідно з Інструкцією щодо застосування полівалентної гідроокисалюмінієвої формол-тіомерсальної вакцини проти колібактеріозу (ешерихіозу) телят. Після проведення такої вакцинації тільної корови ми сприяємо виробленню колострального імунітету новонародженого теляти.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бакулов И.А., Юрков Г.Т., Песковацков А.И. Методические указания по эпизоотологическому обследованию. М., 1982. С. 16 – 18.
2. Нахманов Н.В., Бурда Л.Г. Дифференциальная диагностика инфекционных болезней сельскохозяйственных животных: Справочник. М.: Росагропромиздат, 2001. 255 с.
3. Факторні хвороби сільськогосподарських тварин /В.П.Литвин та ін.; за ред. В.П. Литвина, Л.С.Корнієнка. Біла Церква: БДАУ, 2002. 368 с.

УДК 636.92.09:616.988:615.371

ТОРБА С.В., магістрантка

Науковий керівник – **КОРНІЄНКО Л.М.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

lubov.korniienko@gmail.com

ВІРУСНА ГЕМОРАГІЧНА ХВОРОБА КРОЛІВ – ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХОДІВ СПЕЦИФІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ЗА РОЗРОБЛЕНОЮ ТА АПРОБОВАНОЮ СХЕМОЮ

Вивчено в історичному аспекті виникнення, особливості епізоотології та поширення вірусної геморагічної хвороби кролів в нинішній ситуації. Розроблена й апробована в умовах виробництва схема профілактичних щеплень кролів від вірусної геморагічної хвороби. Надане теоретичне обґрунтування проведення щеплень кролів від ВГХК.

Ключові слова: вірусна геморагічна хвороба кролів, вакцинація.

Вірусна геморагічна хвороба кролів (некротичний гепатит, геморагічна пневмонія кролів) – належить до найстрашніших недуг тварин цього виду, адже летальність серед щепленого молодняку старше 1,5-міс віку і дорослих тварин може досягати 95 – 100 %. Це гостре висококонтагіозне захворювання кролів, яке супроводжується явищами геморагічного діатезу в усіх органах, особливо в легенях і печінці [2].